

PROTOKÓŁ
Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ

przeprowadzonej

w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu, Stary Dzierzgoń 54/1,
82-450 Stary Dzierzgoń.

Przedmiot kontroli:

Poprawność realizacji zadań z zakresu ustawy o pomocy społecznej zleconych gminie przez administrację rządową i zadań własnych gminy w 2023 r.

Okres objęty kontrolą:

od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

Działając na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285).

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

od 19 czerwca 2024 r. do 21 czerwca 2024 r.

Kierownik jednostki kontrolowanej:

Pani [.....]*, kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu.

Skład zespołu kontrolującego:

1. [.....]* – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, upoważnienie Nr 149/2024 z dnia 11 czerwca 2024 r. – przewodnicząca zespołu kontrolnego.
2. [.....]* – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, legitymująca się upoważnieniem Nr 150/2024 z dnia 11 czerwca 2024 r. – członek zespołu kontrolnego.

Czynności kontrolnych dokonano w obecności kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu w siedzibie jednostki w dniach: 19-21 czerwca 2024 r.

Cel kontroli: ocena organizacji, skuteczności pracy i poprawności realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej zleconych gminie przez administrację rządową i zadań własnych gminy w 2023 r.

Informacje o kontroli: kontrola planowa, kompleksowa przeprowadzona w oparciu o Plan Działalności Kontrolnej Wojewody Pomorskiego na 2024 r.

Informacja o przeprowadzeniu przedmiotowej kontroli:

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu oraz Wójt Gminy Stary Dzierzgoń zostali zawiadomieni o zakresie i przewidywanym czasie trwania czynności kontrolnych, w tym terminie rozpoczęcia kontroli kompleksowej zawiadomieniem z dnia 3 czerwca 2024 r., znak: PS-IX.431.2.22.2024.

Kontrolujący 11 czerwca 2024 r. złożyli oświadczenie, że nie istnieją okoliczności uzasadniające ich wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

(akta kontroli str. 1-17)

Akty prawne regulujące działalność Ośrodka w okresie objętym kontrolą:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm. i Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm. i Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 z późn. zm. i Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm. i Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.);

- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U z 2021 r. poz. 893);
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. nr 218, poz. 1439);
- Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 (M. P. z 2018 r. poz. 1007 ze zm.);
- akty prawa miejscowego i inne.

W toku kontroli wyjaśnień udzielał:

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu [.....]*.

Ustalenia ogólne:

Ilekoć w protokole jest mowa o:

- *Ośrodku* – należy przez to rozumieć: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu,
- *Kierownik* – należy przez to rozumieć Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu,
- *ustawie o pomocy społecznej* – należy przez to rozumieć: ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- *Kpa* – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego.

Zakres kontroli obejmował następujące elementy:

Struktura organizacyjna Ośrodka:

- a) pełna nazwa i adres Ośrodka,
- b) uchwała powołania GOPS wraz ze statutem oraz obowiązujący statut uwzględniający wszystkie zmiany przepisów,
- c) obowiązujący regulamin organizacyjny Ośrodka,
- d) podział Ośrodka na komórki organizacyjne, ich zadania,
- e) sytuacja lokalowa, wyposażenie w sprzęt techniczno-biurowy oraz dostępność do środków transportu,

- f) upoważnienie kierownika do podpisywania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej oraz innych osób upoważnionych na wniosek kierownika.

Stan zatrudnienia i kwalifikacje zatrudnionych osób:

- a) kwalifikacje zawodowe kierownika:
- dokumenty potwierdzające rodzaj ukończonej szkoły z datą ukończenia,
 - dokumenty potwierdzające co najmniej trzyletni staż pracy,
 - dokument potwierdzający odbyte szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej,
 - akt powołania na stanowisko Kierownika Ośrodka, data zatrudnienia,
- b) kwalifikacje zawodowe pracowników:
- dokumenty potwierdzające rodzaj ukończonej szkoły z datą ukończenia (suplementy do dyplomów - jeżeli były wydane),
 - zakresy obowiązków pracowników socjalnych,
- c) kadra ośrodka,
- d) spełnianie standardów zatrudnienia określonych w art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej w okresie objętym kontrolą,
- e) kwalifikacje pracowników świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze w ramach zadań zleconych.

Charakterystyka gminy:

- a) podstawowe problemy społeczne,
- b) liczba mieszkańców gminy (liczba środowisk przypadających na pracownika socjalnego),
- c) charakterystyka populacji będącej w sferze zainteresowania służb socjalnych.

Organizacja pracy ośrodka:

- a) godziny pracy ośrodka, przyjęcia interesantów,
- b) organizacja pracy w terenie, podział na rejony, częstotliwość kontaktów z klientami, możliwość konsultacji prawnych,
- c) organizacja pracy, sposób funkcjonowania oraz działalność ośrodka w odniesieniu do ogłoszonego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii.

Ogólne założenia polityki społecznej gminy określone w ustawie o pomocy społecznej:

- a) strategia rozwiązywania problemów społecznych (art. 17 ust. 1 pkt 1) oraz sprawozdanie z realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- b) ocena zasobów pomocy społecznej (art. 16a) wraz z poświadczeniem jej przyjęcia przez Radę Gminy – uwierzytelniona kserokopia,
- c) sprawozdanie z działalności ośrodka.

Tryb i forma przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w zakresie:

- zasiłków stałych,
- zasiłków okresowych,
- zasiłków celowych i celowych specjalnych,

- zasiłków celowych z tytułu zdarzenia losowego,
- usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (zad. własne),
- specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, (liczba opiekunów, forma ich zatrudnienia, stawka godzinowa, zasady odpłatności za usługi opiekuńcze), zakres wykonywanych czynności przez osoby świadczące usługi opiekuńcze u klienta,
- kierowania osób do domów pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt (wskazanie liczby osób kierowanych, umieszczonych oraz rodzajów DPS-ów, do których te osoby skierowano),
- kierowania osób do ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym,
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- kontraktu socjalnego (art. 108).

Sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne)

- praca socjalna z rodzinami/osobami, w tym wyłączna praca socjalna;
- kontrakty socjalne,

Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa przez gminę w 2023 roku na:

- zadania zlecone z zakresu administracji rządowej określone w art. 18 ust. 1 pkt 3 i 9,
- dofinansowanie zadań własnych obowiązkowych gminy, określonych w art. 17 ust. 1 pkt: 4, 14, 19, 20.

Współpraca ośrodka z:

- władzami gminy,
- organizacjami pozarządowymi,
- innymi instytucjami działającymi na rzecz społeczności lokalnej.

Postępowanie skargowe w stosunku do jednostki.

Sposób realizacji zaleceń pokontrolnych wystosowanych przez Wojewodę Pomorskiego w wyniku kontroli przeprowadzonych w poprzednich latach.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r.

Ustalenia kontrolne

Struktura organizacyjna Ośrodka.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu został powołany na mocy Uchwały NR X/38/90 Gminnej Rady Narodowej w Starym Dzierzgoniu z dnia 28 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

(akta kontroli str. 18)

Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu został wprowadzony Zarządzeniem Nr 4/90 Naczelnika Gminy w Starym Dzierzgoniu z dnia 25 maja 1990 r. w sprawie ustalenia statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu. Określał zadania, cele i organizację wewnętrzną Ośrodka.

W związku ze zmianami zachodzącymi w pomocy społecznej statut był kilka razy zmieniany w celu dostosowania do aktualnie obowiązującego stanu prawnego. Na dzień kontroli obowiązywał statut nadany Uchwałą Nr I/13/23 Rady Gminy Stary Dzierzgoń z dnia 21 marca 2023 r.,

Strukturę organizacyjną Ośrodka, szczegółowy zakres zadań i działalności oraz obowiązki i zakres działania pracowników określał Regulamin organizacyjny. Na dzień kontroli obowiązywał regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 17/2023 z dnia 29 grudnia 2023 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu

(akta kontroli str. 19-50)

W oparciu o art. 110 ust. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej, Wójt Gminy Stary Dzierzgoń, na wniosek Kierownika Ośrodka, zarządzeniem nr 16/21 Wójta Gminy Stary Dzierzgoń z dnia 10 marca 2021r. r. upoważnił pracownika Panią [.....]*inspektora do spraw kadr i sprawozdawczości do podpisywania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń oraz innych dokumentów niezbędnych dla prawidłowej realizacji zadań jednostki organizacyjnej.

(akta kontroli str. 51-53)

Na podstawie danych przedstawionych przez Kierownika Ośrodka ludność gminy Stary Dzierzgoń na koniec 2023 r. wynosiła 3818 mieszkańców. Stopa bezrobocia w gminie Stary Dzierzgoń wg stanu na koniec grudnia 2023 roku kształtowała się na poziomie 5,1 %. Głównymi problemami społecznymi w ramach, których udzielana była pomoc to: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba.

Ośrodek ma swoją siedzibę w samodzielnym budynku, należącym do gminy Stary Dzierzgoń. Budynek jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zajmuje 11 pomieszczeń biurowych. Stanowiska pracy są wyposażone w stopniu zadawalającym w niezbędny sprzęt techniczno-biurowy i komputerowy.

Ośrodek czynny jest od poniedziałku do piątku od 7⁰⁰ do 15⁰⁰. Interesanci przyjmowani są w godzinach pracy Ośrodka. Wypłata świadczeń pieniężnych realizowana była przez Ośrodek w formie:

- wypłaty na konto wskazane przez świadczeniobiorcę za pośrednictwem Banku,
- przekazu pocztowego do miejsca zamieszkania (min. dla osób niepełnosprawnych).

Korespondencja wychodząca z Ośrodka podpisywana była przez Kierownika Ośrodka działającego z upoważnienia Wójta Gminy Stary Dzierzgoń.

Mieszkańcy Gminy Stary Dzierzgoń. mają możliwość korzystania z Nieodpłatnej Pomocy Prawnej mieszczącej się w Ośrodku.

Ośrodek prowadzi stronę internetową pod adresem <https://gops.starydzierzgon@home.pl/>, na której na bieżąco zamiesza informacje.

(akta kontroli str. 54-59)

Stan zatrudnienia i kwalifikacje zatrudnionych osób w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu, w tym spełnianie standardów zatrudnienia określonych w ustawie o pomocy społecznej.

W 2023 r. w Ośrodku zatrudnionych było 11 osób, z czego 3 osoby na stanowisku pracownika socjalnego

W resortowym sprawozdaniu MRiPS-03 wskazano, że pracownicy socjalni udzielili 131 rodzinom pomocy w postaci pracy socjalnej.

Z analizy danych wynika, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu zatrudnia 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony na **1 273** mieszkańców, obejmujący pracą socjalną 44 rodziny lub osoby samotnie gospodarujące.

Wobec czego został spełniony warunek art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej.

Kwalifikacje Kierownika GOPS w Starym Dzierzgoniu.

W kontrolowanym okresie kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu była p. [.....]*, która objęła powyższe stanowisko od dnia 1 października 2018 r.

Z akt osobowych pracownika wynika, że spełnia wymagania art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Zarządzeniem Nr 53/18 Wójta Gminy Stary Dzierzgoń z dnia 1 października 2018 r. udzielono Kierownikowi GOPS w Starym Dzierzgoniu upoważnienia do podpisywania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń.

(akta kontroli str. 60-73)

Kwalifikacje pracowników socjalnych.

W kontrolowanym okresie 3 osób zatrudnionych na stanowisko pracownika socjalnego posiadało prawo wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

Średnia wysokość wynagrodzeń zasadniczych pracowników socjalnych w 2023 r. wyniosła 4 700,00 zł, a do ich stanowiska pracy został sporządzony zakres czynności.

Wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w GOPS świadczyli pracę socjalną oraz przeprowadzali rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą Ośrodka, wobec czego pobierali co miesiąc dodatek do wynagradzania w wysokości 400 zł lub proporcjonalnie do czasu pracy.

(akta kontroli str. 74-75)

Pracownicy socjalni spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 76-85)

W trakcie kontroli sprawdzono zakresy czynności pracowników socjalnych, które były aktualne do wykonywanych zadań i zajmowanych stanowisk, a ich treść dostosowana była do obowiązujących przepisów prawa.

(akta kontroli str. 86-93)

Pracownicy socjalni posiadają możliwość korzystania z konsultacji radcy prawnego zatrudnionego w Urzędzie Gminy oraz informatyka zatrudnionego na umowę zlecenie w Ośrodku.

Pracownicy socjalni na dojazdy do środowisk osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej udają się służbowymi samochodami osobowymi na podstawie polecenia wyjazdu służbowego.

Kwalifikacje pracowników wykonujących usługi opiekuńcze

W 2023 r. w Ośrodku 5 osób świadczyło usługi opiekuńcze. Z akt osobowych wynika, że osoby te ukończyły kurs/szkolenie opiekuna osób starszych i niepełnosprawnych lub opiekuna osób zależnych. W każdym przypadku w aktach osobowych znajdował się zakres czynności.

(akta kontroli str. 94-108)

Ogólne założenia polityki społecznej gminy określone w ustawie o pomocy społecznej:

Ocena zasobów pomocy społecznej.

Ocena zasobów pomocy społecznej za 2022 r. dla Gminy Stary Dzierzgoń została przekazana do Wójta Gminy Stary Dzierzgoń w dniu 30 kwietnia 2023 r. Przedmiotowy dokument został podjęty na obradach sesji Rady Gminy Stary Dzierzgoń w dniu 30 czerwca 2023 r., a więc w ustawowym terminie.

Ocena zasobów obejmowała elementy wymienione w art. 16a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 109-174)

Strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Przedmiotowy dokument został przyjęty Uchwałą Nr V/58/21 Rady Gminy Stary Dzierzgoń z dnia 23 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stary Dzierzgoń na lata 2021-2028.

Strategia zawierała elementy wymienione w art. 16b ust. 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. 175-226)

Sprawozdanie z działalności Ośrodka.

25 marca 2023 r. kierownik Ośrodka złożył Radzie Gminy sprawozdanie z działalności GOPS w Starym Dzierzgoniu, które zostało podjęte na sesji Rady Gminy Stary Dzierzgoń w dniu 25 marca 2023 r.

(akta kontroli str. 227-252)

Tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej

W zakresie trybu przyznawania świadczeń z pomocy społecznej kontroli podlegają świadczenia w postaci:

- zasiłków stałych,
- zasiłków okresowych,
- zasiłków celowych i specjalnych celowych,
- dożywiania (posiłki, zasiłki celowe, pomoc rzeczowa),
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (zad. własne),
- kierowania do domów pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt w dps,
- pomocy rzeczowej w formie schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania,
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne,
- wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu opieki przyznanej przez sąd.

Na podstawie sprawozdania rocznego MRiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2023 r. – **ustalono, że Ośrodek przyznawał pomoc w formie: zasiłków stałych, zasiłków okresowych, zasiłków celowych i celowych specjalnych, dożywiania, usług opiekuńczych, odpłatności gminy za pobyt w domu pomocy społecznej, udzielania schronienia.**

Podczas kontroli dokonano oceny zasadności przyznawania świadczeń oraz prawidłowości prowadzenia dokumentacji w zakresie ustalania uprawnień do ww. pomocy. Dokumentację badano na podstawie losowo wybranych teczek klientów korzystających z wybranych form

świadczeń (dokonano doboru próby w oparciu o metodę bazującą na osądzie kontrolera i jego doświadczeniu zawodowym).

Zasiłki stałe i składki na ubezpieczenie społeczne

Zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,*
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.*

W toku kontroli ustalono, że do zasiłku stałego uprawnione było 36 osób, (32 samotnie gospodarujące i 4 pozostające w rodzinie). Wypłacono ogółem 408 świadczenia na kwotę 227 609 zł (dane na podstawie Sprawozdania MRiPS-03 Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach. Dział 1 B Udzielanie świadczenia – zadania własne Gmin 1). Średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła zł. **557,86**

Analizie poddano dokumentację zgromadzoną w aktach spraw 10 osób, którym świadczenie przyznano po 1 stycznia 2023 r. decyzją administracyjną o nr:

1. Decyzja Nr PS.6020.86.2023 z dnia 18.05.2023 r.
2. Decyzja Nr PS.6020.207.2023 z dnia 14.11.2023 r.
3. Decyzja Nr PS.6020.95.2023 z dnia 06.06.2023 r.
4. Decyzja Nr PS.6020.80.2023 z dnia 11.05.2023 r.
5. Decyzja Nr PS.6020.220.2023 z dnia 12.12.2023 r.
6. Decyzja Nr PS.6020.65.2023 z dnia 30.03.2023 r.
7. Decyzja Nr PS.6020.2.2023 z dnia 03.01.2023 r.
8. Decyzja Nr PS.6020.196.2023 z dnia 23.10.2023 r.
9. Decyzja Nr PS.6020.122.2023 z dnia 01.08.2023 r.
10. Decyzja Nr PS.6020.99.2023 z dnia 13.06.2023 r.

Przyznawanie świadczeń w formie zasiłków stałych poprzedzało:

- przyjęcie wniosku zarejestrowanego w spisie akt,

- przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego lub aktualizacji zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. (Dz. U. z 2021r. poz. 893).

W teczkach znajdowały się orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, oświadczenia i zaświadczenia o uzyskanych dochodach rodziny lub osób samotnie gospodarujących. Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową ustalano na podstawie dokumentów zgodnych z art. 107 ust. 5 – 5 b ustawy o pomocy społecznej. Kryterium dochodowe rodziny lub osoby korzystającej z pomocy ustalane było zgodnie z zapisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 poz. 1296). Sposób przeprowadzenia wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych określono jako prawidłowy. Wywiady środowiskowe przeprowadzane były w miejscu zamieszkania klienta w terminie do 14 dni roboczych od dnia powzięcia informacji o konieczności jego przeprowadzenia lub w sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji pracownika socjalnego, wywiad przeprowadzany był niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania pomocy w formie zasiłku stałego. Zawarte w wywiadach treści nie budziły wątpliwości. Pracownicy socjalni dokonywali analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułowali wnioski z niej wynikające, wywiad stanowił podstawę planowania pomocy. W oparciu o zgromadzone dokumenty (wniosek z załącznikami, wywiad środowiskowy) wydawane były decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie zasiłku stałego. Decyzje administracyjne przyznające pomoc zostały wydane w terminie zgodnym z art. 35 § 1 i § 3a Kpa. Zawierały składniki i elementy wymienione w art. 107 § 1 Kpa, takie jak pouczenie o prawach i obowiązkach osoby korzystającej ze świadczeń, wskazywały tryb odwoławczy. Podpisywane były przez Kierownika Ośrodka działającego z upoważnienia Wójta Gminy Stary Dzierzgoń. Doręczenie decyzji dokonano na zasadach określonych w art. 39 i art. 46 § 1 kpa, tzn. Decyzje przekazywane były klientom za zwrotnym potwierdzeniem odbioru albo strona dokonywała odbioru decyzji osobiście w siedzibie Ośrodka, potwierdzając odbiór własnoręcznym i wpisaniem daty doręczenia.

Skontrolowane świadczenie ocenia się jako zasadnie przyznane. Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Opłacanie składek zdrowotnych za osoby niepodlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W 2023 r. Ośrodek opłacił składkę zdrowotną za 33 świadczeniobiorców pobierających zasiłki stałe (liczba składek należnych 371) na kwotę 20.531,00 zł.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Zasiłki okresowe

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu w 2023 r. udzielił 25 świadczeń w formie zasiłku okresowego na łączną kwotę 10 424,16 zł (dane pozyskane ze sprawozdania rocznego MRiPS – 03 za rok 2023). Średnia wysokość zasiłku okresowego wynosiła 416,96 zł.

Analizie zostało poddanych 8 losowo wybranych postępowań kończących się decyzjami administracyjnymi o nr:

1. Decyzja Nr PS.6020.91.2023 z dnia 29.05.2023 r. – bezrobocie
2. Decyzja Nr PS.6020.203.2023 z dnia 09.11.2023 r. – niepełnosprawność
3. Decyzja Nr PS.6020.6.2023 z dnia 10.01.2023 r. – bezrobocie
4. Decyzja Nr PS.6020.107.2023 z dnia 05.07.2023 r. – bezrobocie
5. Decyzja Nr PS.6020.87.2023 z dnia 22.05.2023 r. – bezrobocie
6. Decyzja Nr PS.6020.213.2023 z dnia 30.11.2023 r. – bezrobocie
7. Decyzja Nr PS.6020.63.2023 z dnia 28.03.2023 r. – bezrobocie
8. Decyzja Nr PS.6020.81.2023 z dnia 11.05.2023 r. – bezrobocie

Zasiłki okresowe przyznawane były ze względu na; bezrobocie, niepełnosprawność.

W poddanych kontroli aktach pomoc przyznawano na podstawie wniosku opatrzonego pieczęcią wpływu. We wszystkich poddanych kontroli przypadkach uprawnienia do świadczenia w formie zasiłku okresowego ustalano na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego lub aktualizacji wywiadu, przeprowadzonego w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. (Dz.U. z 2021 poz. 893) oraz wymaganych w oparciu o art. 107 ust. 5 i ust. 5b ustawy. Kryterium dochodowe rodziny lub osoby korzystającej z pomocy w formie zasiłku okresowego ustalane było zgodnie z zapisami; rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1296). Ośrodek przyznawał zasiłki okresowe w wysokości określonej w art. 147 pkt. 7 w związku z art. 38 ustawy o pomocy społecznej. Ze środków budżetu państwa pokrywano zasiłki okresowe w części gwarantowanej tj. 50% wysokości świadczenia. W poddanych kontroli postępowaniach wysokość świadczenia ustalono prawidłowo. W oparciu o zgromadzone dokumenty (wniosek z załącznikami, wywiad środowiskowy) wydawane były decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie zasiłku okresowego. Decyzje zawierały, datę wydania, oznaczenie strony postępowania, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, pouczenie o prawach i obowiązkach osoby korzystającej ze świadczeń i wskazywały tryb odwoławczy. Podpisane były przez Kierownika Ośrodka działającego z upoważnienia Wójta Gminy Stary Dzierzgoń. Decyzje przekazywane były klientom za zwrotnym potwierdzeniem odbioru albo strona dokonywała odbioru decyzji osobiście w siedzibie Ośrodka, potwierdzając odbiór własnoręcznie i wpisaniem daty doręczenia.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

(akta kontroli str. 274-289)

Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Zasiłki celowe

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 5 oraz w związku z art. 39 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, które mogą być przyznane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, ogrzewania,

w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego. W okresie objętym kontrolą Ośrodek udzielił wsparcia w formie zasiłku celowego 64 rodzinom, przeznaczając na ten cel kwotę 92 790,00 zł (dane na podstawie Sprawozdania rocznego MRiPS-03-R z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach).

Analizie zostało poddanych 7 losowo wybranych postępowań kończących się decyzjami administracyjnymi o nr:

1. Decyzja Nr PS.6020.82.2023 z dnia 15.05.2023 r.
2. Decyzja Nr PS.6020.221.2023 z dnia 29.12.2023 r.
3. Decyzja Nr PS.6020.13.2023 z dnia 11.05.2023 r.
4. Decyzja Nr PS.6020.131.2023 z dnia 17.08.2023 r.
5. Decyzja Nr PS.6020.217.2023 z dnia 11.12.2023 r.
6. Decyzja Nr PS.6020.33.2023 z dnia 01.02.2023 r.
7. Decyzja Nr PS.6020.164.2023 z dnia 11.09.2023 r.

Zasiłki celowe przyznawano w drodze decyzji administracyjnej, stosownie do art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej na podstawie wniosku złożonego przez stronę, rodzinnych wywiadów środowiskowych lub ich aktualizacji oraz innych dokumentów potwierdzających sytuację osobistą, rodzinną i majątkową osoby lub rodziny określonych w art. 107 ust. 5 b pkt 1 – 21 ustawy o pomocy społecznej. Osoby występujące z wnioskiem spełniały kryterium dochodowe wynikające z ustawy o pomocy społecznej. Świadczenia przyznawano, w szczególności, na zakup żywności, pokrycie części lub całości kosztów leków i leczenia, częściowe pokrycie kosztów utrzymania mieszkania, zakupu biletu miesięcznego. Wnioski zostały załatwione terminowo. Decyzje administracyjne zawierały elementy wymienione w art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego. Decyzje administracyjne zawierały elementy wymienione w art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego. Podpisane były przez Kierownika Ośrodka działającego z upoważnienia Wójta Gminy Stary Dzierzgoń. Decyzje przekazywane były klientom za zwrotnym potwierdzeniem albo strona dokonywała odbioru decyzji osobiście w siedzibie Ośrodka, potwierdzając odbiór własnoręcznym i wpisaniem daty doręczenia.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych, które mogą być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe. Wysokość specjalnego zasiłku celowego nie może przekraczać kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, nie podlega on również zwrotowi (art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej). W okresie objętym kontrolą Ośrodek udzielił wsparcia w formie zasiłku celowego specjalnego 4 rodzinom, przeznaczając na ten cel kwotę 1900 zł (dane na podstawie Sprawozdania rocznego MRiPS-03-R z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach).

Analizie zostało poddanych 4 losowo wybranych postępowań kończących się decyzjami administracyjnymi o nr:

1. Decyzja Nr PS.6020.219.2023 z dnia 12.12.2023 r.
2. Decyzja Nr PS.6020.37.2023 z dnia 01.02.2023 r.
3. Decyzja Nr PS.6020.214.2023 z dnia 04.12.2023 r.
4. Decyzja Nr PS.6020.44.2023 z dnia 09.02.2023 r.

Świadczenia przyznawano w formie pieniężnej w szczególności na pokrycie kosztów zakupu leków i leczenia, zakupu żywności, opału i na życie. Zasiłki celowe specjalne przyznawano w drodze decyzji administracyjnej, stosownie do art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej na podstawie wniosku złożonego przez stronę, rodzinnych wywiadów środowiskowych lub ich aktualizacji oraz innych dokumentów potwierdzających sytuację osobistą, rodzinną i majątkową osoby lub rodziny określonych w art. 107 ust. 5 i ust 5b ustawy o pomocy społecznej. Wnioski zostały rozpatrzone terminowo. Decyzje administracyjne zawierały elementy wymienione w art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, tzn. pouczenie o prawach i obowiązkach osoby korzystającej ze świadczeń oraz wskazywały tryb odwoławczy. Podpisane były przez Kierownika Ośrodka działającego z upoważnienia Wójta Gminy Przodkowo. Decyzje przekazywane były klientom za zwrotnym potwierdzeniem albo

strona dokonywała odbioru decyzji osobiście w siedzibie Ośrodka, potwierdzając odbiór własnoręcznym i wpisaniem daty doręczenia.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

(akta kontroli str. 304-311)

Dożywianie dzieci, Program „Posiłek w szkole i w domu”

Gmina realizuje wieloletni Program „Posiłek w szkole i w domu” przy pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu oraz placówek i instytucji, które posiadają zaplecze do wydawania i przygotowania posiłków. Na podstawie Sprawozdania z realizacji programu Posiłek w szkole i w domu za 2022 r. ustalono, że w gminie objęto programem 198 osób, w tym 111 osób korzystało z posiłku, a 122 osobom udzielono pomocy w formie zasiłku celowego.

Średni koszt jednego posiłku dla dzieci w szkołach w 2023 r. wyniósł 8,06 zł zgodnie z oprogramowaniem POMOST.

Ww. Program w Gminie został wprowadzony i realizowany na podstawie:

- Uchwały Nr III/37/18 Rady Gminy Stary Dzierzgoń z dnia 27 grudnia 2018 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, zmienionej:

Uchwałą Nr IV/51/23 Rady Gminy Stary Dzierzgoń z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

- Uchwały Nr III/35/18 Rady Gminy Stary Dzierzgoń z dnia 27 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia programu ośłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, zmienionej:

Uchwałą Nr IV/49/23 Rady Gminy Stary Dzierzgoń z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu ośłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, zmienionej:

- Uchwały Nr III/36/18 Rady Gminy Stary Dzierzgoń z dnia 27 grudnia 2018 r w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023, zmienionej:

Uchwałą Nr IV/50/23 Rady Gminy Stary Dzierzgoń z dnia 30 listopada 2023 r w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028.

Sprawdzono dokumentację dot. ww. świadczeń przyznanych na podstawie decyzji:

1. Decyzja Nr PS.6020.92.2023 z dnia 31.05.2023 r.
2. Decyzja Nr PS.6020.153.2023 z dnia 30.08.2023 r.
3. Decyzja Nr PS.6020.181.2023 z dnia 26.09.2023 r.
4. Decyzja Nr PS.6020.30.2023 z dnia 27.01.2023 r.
5. Decyzja Nr PS.6020.28.2023 z dnia 25.01.2023 r.
6. Decyzja Nr PS.6020.174.2023 z dnia 20.09.2023 r.
7. Decyzja Nr PS.6020.129.2023 z dnia 16.08.2023 r.
8. Decyzja Nr PS.6020.89.2023 z dnia 24.05.2023 r.
9. Decyzja Nr PS.6020.92.2023 z dnia 30.01.2023 r.
10. Decyzja Nr PS.6020.171.2023 z dnia 19.09.2023 r.
11. Decyzja Nr PS.6020.148.2023 z dnia 28.08.2023 r.
12. Decyzja Nr PS.6020.19.2023 z dnia 20.01.2023 r.
13. Decyzja Nr PS.6020.20.2023 z dnia 20.01.2023 r.
14. Decyzja Nr PS.6020.179.2023 z dnia 25.09.2023 r.
15. Decyzja Nr PS.6020.162.2023 z dnia 07.09.2023 r.
16. Decyzja Nr PS.6020.1.2023 z dnia 03.01.2023 r.

We wszystkich poddanych kontroli przypadkach uprawnienia do świadczenia w formie posiłku lub zasiłku celowego na zakup żywności ustalano na podstawie rodzinnych wywiadów środowiskowych przeprowadzonych w sposób prawidłowy i w terminie – zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej oraz wymaganych w oparciu o art. 107 ust. 5b cyt. ustawy dokumentów potwierdzających sytuację osobistą, rodzinną, dochodową

i majątkową osób, które wystąpiły z wnioskiem o pomoc. Dokumentacja dotycząca przyznawanych świadczeń była rejestrowana w spisach spraw. W poddanych kontroli aktach wpływające od klientów wnioski w sprawach o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej opieczętowne były pieczętąką wpływu.

Kryterium dochodowe rodziny lub osoby korzystającej z przedmiotowej pomocy ustalane było zgodnie z zapisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1296).

W oparciu o zgromadzone dokumenty (wniosek z załącznikami, wywiad środowiskowy) wydawane były decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie posiłku lub zasiłku celowego na zakup żywności. Wydane decyzje w sprawie przyznania pomocy sporządzane były w sposób prawidłowy, niebudzący zastrzeżeń. Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności. Decyzje przekazywane były klientom za zwrotnym potwierdzeniem albo strona dokonywała odbioru decyzji osobiście w siedzibie Ośrodka, potwierdzając odbiór własnoręcznie i wpisaniem daty doręczenia.

(akta kontroli str. 312-322)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Usługi opiekuńcze

Z rocznego sprawozdania wynika, że w 2023 r. z ww. pomocy skorzystały 22 osoby. Z tego tytułu gmina poniosła koszty w kwocie 38 437,00 zł.

Rada Gminy Stary Dziergoń w drodze Uchwały Nr III/39/18 z dnia 27 grudnia 2018 r. określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania.

W toku kontroli ustalono, że w Ośrodku Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu usługi opiekuńcze świadczyło 5 opiekunek (umowa zlecenie). Posiadały one odpowiednie przygotowanie fachowe w zakresie realizacji usług opiekuńczych (w zakresie ogólnym i stanowiskowym na stanowisku pracy opiekunka).

Zgodnie z umową do zakresu realizowanych usług opiekuńczych należało:

- pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych,

- opieka higieniczna nad podopiecznym i jego otoczeniem,
- pielęgnacja zalecana przez lekarza i inne usługi.

Uprawnienia do przyznania usług opiekuńczych wynikały z zaświadczenia lekarza rodzinnego ewentualnie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Kontrolą objęto 6 spraw w oparciu, o które wydano decyzje:

- 1) Decyzja Nr 6036.42.2023 z dnia 02.11.2023
- 2) Decyzja Nr 6036.39.2023 z dnia 29.09.2023
- 3) Decyzja Nr 6036.8.2023 z dnia 28.04.2023
- 4) Decyzja Nr 6036.22.2023 z dnia 30.06.2023
- 5) Decyzja Nr 6036.41.2023 z dnia 07.11.2023
- 6) Decyzja Nr 6036.25.2023 z dnia 07.08.2023

W toku kontroli, ustalono, że wnioski/podania w sprawie przyznania pomocy rejestrowane były w spisach spraw, opatrzone były datą wpływu.

We wszystkich poddanych kontroli przypadkach wywiady środowiskowe, na podstawie, których przyznano świadczenie w formie usług opiekuńczych zostały przeprowadzone w sposób prawidłowy i w terminie – zgodnie z art. 107 ust. 1, 4 ustawy o pomocy społecznej.

Świadczenia przyznane były w drodze decyzji administracyjnych wydanych w terminie nieprzekraczającym 30 dni od wszczęcia postępowania. W decyzjach zgodnie z art. 50 ust. 5 określano miejsce ich świadczenia, tj. miejsce zamieszkania klienta. W uzasadnieniu decyzji podano uzasadnienie faktyczne i prawne rozstrzygnięcia. Decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności zgodnie z art. 108 Kodeksu postępowania administracyjnego. Decyzje podpisywane były z upoważnienia wójta Gminy Stary Dzierzgoń przez Kierownika Ośrodka. Zawierały one pouczenie o prawach i obowiązkach osoby korzystającej ze świadczeń, wskazywały tryb odwoławczy. Wydane decyzje w sprawie przyznania tej formy pomocy sporządzane były w sposób prawidłowy, niebudzący zastrzeżeń.

Decyzje przekazywane były stronie za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zasadności przyznawania świadczeń w formie usług opiekuńczych.

(akta kontroli str. 323-346)

W sprawozdaniu MRiPS w dziale 1B wskazano omyłkowo niepoprawną kwotę w pozycji kwota świadczeń. Pouczono kierownika Ośrodka o dołożeniu należytej staranności i rzetelnym wypełnianiu obowiązku sprawozdawczego.

Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej

Z pisma Kierownika wynika, że „w 2023r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu nie wydał żadnej decyzji kierującej mieszkańca do domu pomocy społecznej”.

Łącznie w domach pomocy społecznej przebywa 8 osób, które Ośrodek skierował zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 16, art. 54 ust. 1 ustawy. Gmina poniosła odpłatność za swoich mieszkańców w kwocie 376 987,00 zł.

Osoby przebywały w:

1. „Domu Pomocy Społecznej w Malborku – 3 osoby;
2. Domu Pomocy Społecznej „Słoneczne Wzgórze w Ryjewie” - 5 osób;

Gminny Ośrodek w 2023 r. nie kierował osób do „prywatnych DPS” oraz placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.”.

(akta kontroli str. 347)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R ustalono, że w 2023 roku Ośrodek udzielił pomocy 3 osobom.

Kontrolą objęto 2 postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji administracyjnej:

- 1) Decyzja NR ps.6020.187.2023 z dnia 10.10.2023 r.
- 2) Decyzja NR ps.6020.197.2023 z dnia 26.10.2023 r.

Wywiad środowiskowy przeprowadzono w terminach od 1 do 14 dni roboczych od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, stosownie do zapisów § 3 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. W kwestionariuszu wywiadu

odnotowywano przeprowadzenie rozmów na temat aktualnej sytuacji życiowej, zdrowotnej i socjalno-bytowej. Prawidłowo ustalono dochody osób ubiegających się o przyznanie pomocy. Sytuację osobistą, dochodową, majątkową i rodzinną ubiegających się o świadczenie ustalono na podstawie dokumentów wskazanych w art. 107 ust. 5 i 5b ustawy o pomocy społecznej. Świadczenia zostały przyznane w formie finansowej. Pomoc przyznawana była każdorazowo na wniosek strony.

Świadczenia przyznane były w drodze decyzji administracyjnych wydanych w terminie nieprzekraczającym 30 dni od wszczęcia postępowania.

Decyzja administracyjna została wydana w terminach zgodnych z art. 35 § 1, § 3a Kpa. Posiadały składniki wymienione w art. 107 § 1-8 Kpa. Doręczono na zasadach z art. 109 § 1 Kpa.

(akta kontroli str. 348 – 351)

Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Udzielanie schronienia

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 oraz art. 48a ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia, zapewnianie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Schronisko dla osób bezdomnych zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. W noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych, ogrzewalni mogą przebywać osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce.

W celu realizacji zadania gmina winna posiadać placówki zapewniające schronienie lub jeżeli takowych nie posiada zlecić realizację zadania w sposób prawem przewidziany (art. 25 ust 1), lub zawrzeć umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny (art. 48a. ust. 11b pkt 3).

Gmina Stary Dzierzgoń zabezpiecza potrzeby mieszkańców w zakresie schronienia dla osób bezdomnych na podstawie Umów zawartych ze Stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób

bezdomnych (Umowy stanowią załącznik do protokołu). Przedmiotem umów jest świadczenie usług tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych i schronisku z usługami opiekuńczymi. Umowy określały dzienny koszt pobytu w przypadku schroniska dla osób bezdomnych oraz schroniska z usługami opiekuńczymi.

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu udzielił wsparcia w formie schronienia 8 osobom, przeznaczając na ten cel kwotę 100 569,00 zł (dane na podstawie Sprawozdania MRPiPS-03, Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej. Dział 1B. Udzielone świadczenia – zadania własne gmin 1).

Zgodnie z delegacją ustawową Rada Gminy Stary Dzierzgoń uchwaliła zasady ponoszenia odpłatności uchwałą Nr V/40/19 z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi

Analizie poddano dokumentację zgromadzoną w aktach spraw 7 osób korzystających z pomocy społecznej w formie schronienia po dniu 1 stycznia 2023 r., zakończonych wydaniem decyzji administracyjnej o nr:

1. PS.6020.119.2023 z dnia 01.08.2023. – schr. z usługami opiekuńczymi
2. PS.6020.189.2023 z dnia 16.10.2023. – schr. z usługami opiekuńczymi
3. PS.6020.132.2023 z dnia 03.08.2023. – schr. z usługami opiekuńczymi
4. PS.6020.78.2023 z dnia 09.05.2023.
5. PS.6020.23.2023 z dnia 24.01.2023.
6. PS.6020.21.2023 z dnia 24.01.2023. – schr. z usługami opiekuńczymi
7. PS.6020.22.2023 z dnia 24.01.2023. – schr. z usługami opiekuńczymi

Pomoc w formie tymczasowego schronienia przyznawano na podstawie:

- wniosku opatrzonego pieczęcią wpływu,
- wywiadu środowiskowego lub aktualizacji wywiadu, przeprowadzonego w terminie określonym w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. (Dz. U. z 2021 poz. 893).
- dokumentów potwierdzających sytuację dochodową, zdrowotną i majątkową określonych w art. 107 ust. 5 i ust. 5b ustawy o pomocy społecznej.

W celu prawidłowej realizacji postępowania w sprawie udzielenia schronienia, należy poza zebraniem kompletu dokumentów mających znaczenie dla rozpatrzenia sprawy w myśl art. 48a ust. 2 sporządzić kontrakt socjalny. W kontrolowanych postępowaniach osób skierowanych do schroniska dla osób bezdomnych były podpisane kontrakty socjalne oraz oceny realizacji postanowień zawartych w kontraktach socjalnych.

Świadczenia przyznawano decyzją administracyjną. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony postępowania, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie i uzasadnienie, pouczenie o prawach i obowiązkach osoby korzystającej ze świadczeń, wskazanie trybu odwoławczego. Podpisane były przez Kierownika Ośrodka działającego z upoważnienia Wójta Gminy Stary Dzierzgoń. Wszystkie skontrolowane decyzje klienci odebrali osobiście poświadczając własnoręcznym podpisem oraz datą.

Skontrolowane świadczenia uznaje się jako zasadnie przyznane. Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

W sprawozdaniu MRiPS w dziale 1B wskazano omyłkowo niepoprawną liczbę osób korzystających ze schronienia. Pouczono kierownika Ośrodka o dołożeniu należytej staranności i rzetelnym wypełnianiu obowiązku sprawozdawczego.

(akta kontroli str. 352-377)

Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 15 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym.

W 2023 r. na koszt gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Startym Dzierzgoniu sprawił pochówek 1 osobie na łączny koszt 4753,36 zł. Pogrzeb został zlecony Zakładowi Usług Pogrzebowych w Dzierzgoniu. W sprawie zgromadzono niezbędną dokumentację do udzielenia tej formy pomocy, tj. akt zgonu, faktury VAT z zakładu pogrzebowego za wykonanie usługi.

Rada Gminy nie określiła sposobu sprawienia pogrzebu.

Powyzsza kwestia omówiona została na miejscu z Kierownikiem Ośrodka

(akta kontroli str. 378-381)

Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd

W kontrolowanym okresie wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd było wypłacane jednemu opiekunowi dla dwóch osób ubezwłasnowolnionych, na podstawie Postanowień Sadu Rejonowego w Kwidzynie. Kontrolą objęto akta spraw obu postanowień. Nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

(akta kontroli str. 382-384)

Sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne)

Praca socjalna i kontrakty socjalne.

W 2023r. pracą socjalną ośrodek objął 131 rodziny. Wszystkie podejmowane działania przez pracowników socjalnych odnotowywane były w rodzinnych wywiadach środowiskowych.

Pracownicy socjalni podejmowali działania w tych obszarach funkcjonowania, w których osoba/rodzina napotykała trudności, których nie była w stanie samodzielnie pokonać i wymagała wsparcia np. w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, prowadzeniu gospodarstwa domowego, podtrzymaniu zdrowia, zdobyciu pracy.

Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą z osobą/rodziną ubiegającą się o pomoc. Określa uprawnienia i zobowiązania stron umowy, służy jasnemu i precyzyjnemu formułowaniu celów dotyczących zmian, jakie zamierza się osiągnąć, oraz wyznaczeniu dla nich ram czasowych. Pozwala rodzinom lub osobom zainteresowanym rozwiązaniem swoich problemów na wybór odpowiednich środków i metod działania prowadzących do realizacji długofalowego planu pomocy. W kolejnych etapach realizacji umożliwia dokonywanie oceny osiągniętych celów, zarówno krótko- jak i długoterminowych, poprzez porównanie stanu wyjściowego osoby/rodziny ze stanem aktualnym.

Ocena umożliwia stwierdzenie, czy w sytuacji osoby/rodziny zachodzą zmiany i czy zmierzają one w wyznaczonym przez strony kontraktu kierunku. Pisemna forma kontraktu daje możliwość zarówno rodzinom/osobom jak i pracownikowi socjalnemu konfrontowania podejmowanych ustaleń z dalszą ich realizacją.

Kontrakty socjalne

W kontrolowanym okresie pracownicy socjalni zawarli 7 kontraktów socjalnych z osobami bezdomnymi kierowanymi do schroniska dla osób bezdomnych lub do schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Kontrolą objęto 3 kontrakty socjalne w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej, w których nie stwierdzono uchybień.

Do kontroli przedłożono kontrakty socjalne realizowane w 2023 r., natomiast w przedmiotowym sprawozdaniu brak było zapisów w tym zakresie. Pouczono kierownika Ośrodka o dołożeniu należytej staranności i rzetelnym wypełnianiu obowiązku sprawozdawczego.

(akta kontroli str. 385-397)

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa przez gminę w 2023 roku na:

W ramach zadań zleconych przez administrację rządową z ustawy o pomocy społecznej gmina Stary Dzierzgoń w 2023 r. wypłacała wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd (art. 18 ust. 1 pkt. 9)

Na ten cel wojewoda przekazał dotację w wysokości **11 000,00 zł wydatkowano 10 962,00 zł zwrot 38,00 zł**

Nie zachodziła potrzeba udzielania pomocy na specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust.1 pkt 3) oraz dla cudzoziemców (art. 18 ust.1 pkt. 8)

W ramach zadań własnych dotowanych częściowo z budżetu państwa z ustawy o pomocy społecznej, Gmina Stary Dzierzgoń w 2023 roku realizowała zasiłki stałe i okresowe.

Na realizację pomocy Wojewoda przekazał dotację w wysokości:

- zasiłki stałe - **274 000,00 zł**, wydatkowano **227 609,01 zł. (blokada w planie 39 000,00 zł zwrot 7 390,99 zł)**
- składka zdrowotna od zasiłku stałego - **24 000,00 zł**, wydatkowano **20 531,14 zł. (blokada w planie 2 000,00 zł zwrot 1 468,86 zł)**
- zasiłki okresowe –**29 000,00 zł**, wydatkowano **10 424,16 zł. (blokada w planie 18 300,00 zł zwrot 275,84 zł)**

(akta kontroli str.398)

Współpraca ośrodka

Ośrodek współpracuje z władzami samorządowymi na polu szeroko rozumianej pomocy społecznej, p.o. kierownik zapraszany jest na sesje Rady Gminy i Komisje, gdy poruszane są problemy z obszaru pomocy społecznej, ponadto współpracuje z:

- 1) Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Zespołem Interdyscyplinarnym,
- 3) Kościołem,
- 4) Ośrodkami Zdrowia na terenie gminy Stary Dzierzgoń,
- 5) Pedagogami w Placówkach Oświatowych na terenie gminy Stary Dzierzgoń,
- 6) Policją w Dzierzgoniu.

Postępowanie skargowe w stosunku do jednostki

W okresie objętym kontrolą od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. do tut. Urzędu nie wpłynęła skarga na działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu.

Sposób realizacji zaleceń pokontrolnych wystosowanych przez Wojewodę Pomorskiego w wyniku kontroli przeprowadzonych w poprzednich latach.

W trakcie czynności kontrolnych przeanalizowano dokumentację dotyczącą przeprowadzonej dnia 10 sierpnia 2015 r. kontroli kompleksowej. Na podstawie zbadanej dokumentacji nie stwierdzono nieprawidłowości.

XII. Podsumowanie i wnioski z kontroli.

Zespół kontrolny ocenił działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Dzierzgoniu **pozytywnie**.

Inspektorzy kontrolujący dokonali wpisu w książce kontroli na temat zakresu i terminu jej przeprowadzenia.

Na tym protokół zakończono, sporządzając go w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, przy czym jeden jest przeznaczony dla jednostki kontrolowanej.

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej:

1. *Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.*
2. *Odmowa podpisania protokołu kontroli przez kierownika jednostki podlegającej kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.*
3. *Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole.*

4. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.
5. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.
6. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę podlegającą kontroli zespół inspektorów.
7. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia.
8. Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli w ten sposób, że dołącza do niego stosowny tekst w brzmieniu:
„Ustalenia na str. skreśla się.”;
„Protokół kontroli na str. uzupełnia się przez dopisanie”; „Treść ustaleń na str. otrzymuje brzmienie:”.
9. Zespół inspektorów zajmuje stanowisko wobec wniesionych w terminie zastrzeżeń na piśmie i przekazuje je do akceptacji dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego.
10. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.
11. Zespół inspektorów ma prawo sprostowania w protokole, w każdym czasie, z urzędu lub na wniosek kierownika jednostki podlegającej kontroli, błędów pisarskich oraz innych oczywistych pomyłek.

Zgodnie z treścią art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej: **Art. 128. 1.** Wojewoda w wyniku przeprowadzonych przez zespół inspektorów czynności, o których mowa w art. 126, może wydać jednostce organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostce zalecenia pokontrolne.

Protokół sporządzono dnia 4 września 2024 r.

Miejsce i data podpisania protokołu:
Stary Dzierzgoń

Kierownik jednostki kontrolowanej:

[.....]*

Kontrolujący [.....]*

Kontrolujący [.....]*

*Wyłączenie jawności informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902) w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781.) przez Agnieszkę Depka